

6.SINIF 4. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

SOSYAL BİLGİLER

Bu kitapçık SİİRT Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

1. Aşağıdaki cümlelerin başındaki paranteze, cümleler doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

- a) () Tarih, coğrafya, psikoloji, sosyoloji, arkeoloji gibi alanlar sosyal bilimler olarak adlandırılır.
- b) () Bilim ve teknoloji alanında yaşanan gelişmeler insan hayatını zorlaştırır.
- c) () Bilimsel araştırmalar yaparken sadece kitaplardan yararlanmak yeterlidir.
- d) () Ülkemizdeki sanat eserleri anayasa ve kanunlarla güvence altına alınmıştır.
- e) () Üzerinde bandrol bulunmayan kitap, DVD ve CD gibi ürünleri satın alabiliriz.

2. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun şekilde doldurunuz.

- a) Geçmişte yaşamış insan toplulukları arasındaki ilişkileri, belgelere dayanarak, neden-sonuç ilişkisi içinde, yer ve zaman göstererek tarafsız bir biçimde inceleyen bilim dalına denir.
- b) Ülkemizde bilim, sanayi ve teknoloji alanında yapılan çalışmaları ve bu çalışmalara gerekli desteği Bakanlığı vermektedir.
- c) Bilimsel araştırmanın ilk basamağıdir.
- d) Yapılan bir buluşun veya bu buluşun kullanma hakkının kime ait olduğunu gösteren belgeye denir.
- e) Toplum olaylarını, insanın sosyal ve kültürel faaliyetlerini inceleyen bilimlerin ortak adına denir.

3. Paleografya – Nanoteknoloji – Dipnot – Kaynakça – Filoloji – Arkeoloji – Gazi Yaşargil – Aziz SANCAR

Yukarıdaki kavramları, aşağıda verilen cümlelerin yanındaki boşluklara uygun şekilde yazınız.

- a. Beyin cerrahisi alanında yaptığı çalışmalarla bilinen dünyaca ünlü bilim insanımızdır. (.....)
- b. Maddelerin milyarda biri oranındaki küçük yapıların incelenip değiştirilerek yeni malzemeler üreten bilim dalıdır. (.....)
- c. Geçmişte yaşamış toplumlara ait kalıntıları inceleyen kazı bilimidir. (.....)
- d. Metni yazarken alıntı yaptığımız kısımları nereden ve kimden aldığımızı gösteren sayfanın altındaki kısımdır. (.....)

4. Aşağıdaki cümlelerin başındaki paranteze, cümleler doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

- a. () Ekonomi bilimi; üretim, dağıtım, tüketim ve ticaret faaliyetlerini inceler.
- b. () “Hücrenin görevleri” konusu sosyolojinin alanına girer.
- c. () Bilim insanlarının önemli özelliklerinden biri de sabırsız olmalarıdır.
- d. () Ünlü Türk bilim insanı Aziz SANCAR fizik alanında Nobel ödülünü almıştır.
- e. () Toplumun genel yararını sağlamak için konulan kanunların bütününe hukuk denir.
- f. () TÜBİTAK, ülkemizde bilim ve teknoloji alanlarında çalışmalar yapan kurumlardan biridir.
- g. () Aziz SANCAR ünlü bir roman yazarıdır.
- h. () Mustafa Kemal ATATÜRK’ün “Hayatta en hakiki mürşit ilimdir, fendir.” sözü, onun bilime verdiği önemi gösterir.

5. Aşağıdaki tabloda verilen cümleler doğru ise “D”, yanlış ise “Y” kutucuğunu işaretleyiniz.

		D	Y
1.	Bilimin olmazsa olmazı hayal etmektir.		
2.	Geçmişte hayal olarak görülen bazı fikirler günümüzde gerçekleşmiştir.		
3.	Sosyoloji bilimi toplum konularıyla ilgilenir.		
4.	Bilimsel araştırmanın ilk basamağı konu belirlemedir.		
5.	Patent başvurusu Milli Eğitim Bakanlığına yapılır.		
6.	Telif hakkı “©” sembolü ile gösterilir.		
7.	Korsan ürünlerin devlete katkısı vardır.		
8.	Ülkemizde sanat ve müzik eserlerini korumak için 5846 sayılı “Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu” çıkarılmıştır.		
9.	İnsanın duygu, düşünce ve davranışlarını inceleyen bilim dalına arkeoloji denir.		

bandrol

nanoteknoloji

korsan yayın

sosyoloji

yapay zeka

arkeoloji

6. Yukarıdaki kavramları aşağıdaki cümlelerde verilen boşluklara uygun şekilde yazınız.

1. Günümüzde yanmayan, buruşmayan, ıslanmayan kumaşların üretilmesinde kullanılan teknolojiye denir.
2. Devletin vergi aldığını gösteren ve satılan eşyalar üzerinde yapıştırılan güvenlik etiketine denir.
3. Eski kültür ve uygarlıklardan geriye kalan her türlü alet, malzeme gibi kalıntıları inceleyen bilim dalına denir.
4. İnsan tarafından yapıldığında doğal zekayı gerektiren görevleri yapabilecek mekanizma çabalarının tümüne denir.
5. Kuralları, yasaları, telif haklarını ihlal eden yayınlara denir.

7. Aşağıda verilen “kavram” ve bu kavramlara karşılık gelen “tanım” eşleştirmelerini doğru bir şekilde yapınız.

- Kısaca toplum bilimi olarak bilinir. Toplumun ve insanın etkileşimi üzerinde çalışan bir bilim dalıdır.
- Toplumu düzenleyen kanunları inceleyen bilim dalına denir.
- Geçmişte yaşayan insanların ve toplulukların ilişkilerini; yer ve zaman göstererek neden-sonuç ilişkisi içerisinde inceleyen bilim dalına denir.
- İnsanın doğal çevre ile ilişkisini inceleyen bilim dalına denir.
- İnsanların ihtiyaçlarını karşılamak ve kazanç elde etmek için yaptıkları her türlü faaliyete denir.

TARİH

COĞRAFYA

EKONOMİ

SOSYOLOJİ

HUKUK

8. Aşağıda verilen sosyal bilimler ile bu bilimlerin yerine kullanılan ifadeleri doğru bir şekilde eşleştiriniz.

- I. Sosyoloji
- II. Coğrafya
- III. Tarih
- IV. Psikoloji
- V. Arkeoloji

- Yer-doğa bilimi
- Toplum bilimi
- Ruh bilimi
- Kazı bilimi
- Geçmiş bilimi

9.

sosyal bilimler

patent hakkı

kaynakça

buluş

bandrol

telif hakkı

Yukarıda verilen tanımları aşağıda boş bırakılan yerlere cümleye uygun olacak şekilde yazınız.

- a) İnsan, çevresini tanımak için yararlanmak zorundadır.
- b) Buluş sahibinin, ürünü belli bir süre üretebilme, kullanabilme ve satabilme hakkına denir.
- c) Bir araştırma ve incelemede yararlanılan kaynak kitaplar ve yapıtlar bölümünde belirlenir.
- d) Yeni bir bilgiye ulaşma ve yöntem belirlemeye denir.
- e) Devletin vergi aldığını gösteren ve satılan eşyalar üzerine yapıştırılan güvenlik etiketine..... adı verilir.

10. Aşağıdaki kelime bulmacasında ünite ile ilgili kavramları bulunuz.

H	İ	T	A	H	A	R	A	Ş	T	I	R	M	A
U	B	A	B	İ	L	İ	M	A	Y	E	R	Z	R
K	C	T	A	P	K	A	Y	N	A	K	Ç	A	K
U	O	C	N	O	I	A	M	K	I	C	S	D	G
K	Ğ	Z	D	T	E	K	N	O	L	O	J	İ	O
A	R	I	R	E	B	I	I	R	S	I	F	P	L
G	A	L	O	Z	T	L	V	S	E	G	E	N	O
S	F	E	L	S	E	F	E	I	Ğ	B	T	O	J
İ	Y	M	H	A	L	İ	P	A	T	E	N	T	İ
T	A	R	İ	H	İ	P	K	O	R	S	A	N	Z
E	S	İ	R	İ	F	O	Ş	K	U	C	R	E	A
B	A	T	E	L	B	U	L	U	Ş	I	G	T	K
İ	N	O	V	A	S	Y	O	N	B	N	E	İ	D

TEKNOLOJİ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

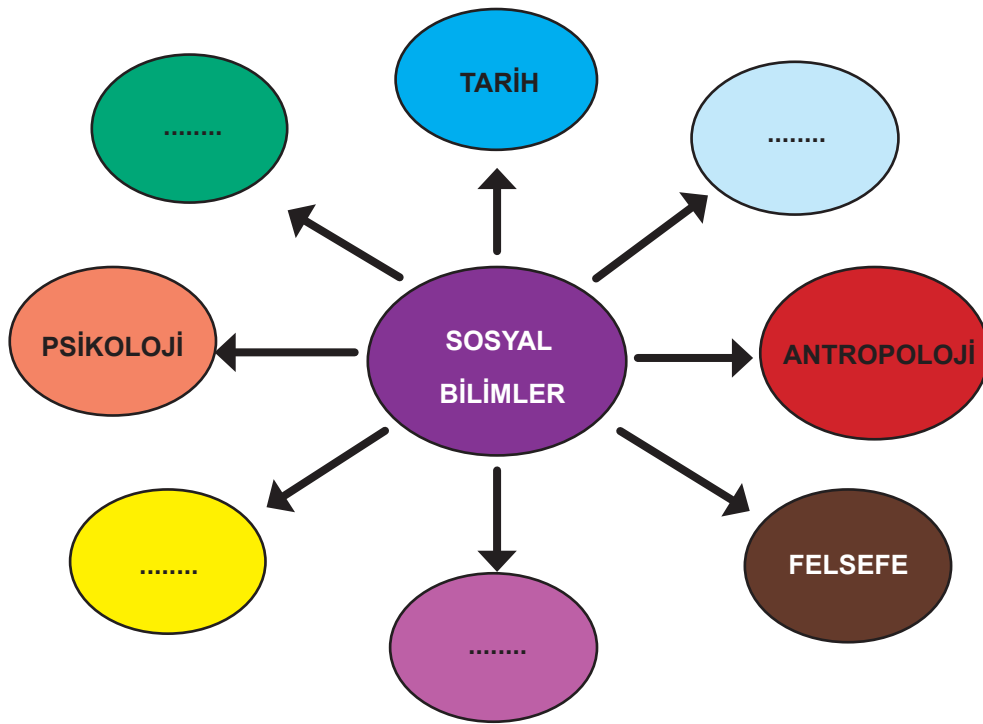
.....

.....

11. Aşağıdaki cümlelerin başına doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

- 1) () Mustafa Kemal ATATÜRK ülkemizde sosyal bilimlerin gelişmesi için çalışmalar yapmıştır.
- 2) () Bilim ve teknoloji gelişmeye devam etmektedir.
- 3) () Konya’da bulunan Çatalhöyük coğrafya bilimi sayesinde ortaya çıkmıştır.
- 4) () Nanoteknoloji sayesinde yanmaz, ıslanmaz kumaşlar üretilmiştir.
- 5) () Biyoloji, kimya ve matematik sosyal bilimlerin alt dallarındandır.
- 6) () Filoloji, toplumu ve toplumsal ilişkileri inceleyen sosyal bilimdir.
- 7) () Bir buluşun kullanım hakkının kime ait olduğunu gösteren belgeye patent denir.
- 8) () Metni yazarken alıntı yaptığımız kısımları nereden ve kimden aldığımızı gösteren notlara dipnot denir.

12.

Yukarıda verilen boşluklara yazılabilecek bilim dallarını aşağıdaki tabloda işaretleyiniz.

EKONOMİ	
KİMYA	
BİYOLOJİ	
COĞRAFYA	
SOSYOLOJİ	
FİZİK	
MATEMATİK	
HUKUK	
ARKEOLOJİ	
İNGİLİZCE	

13. Aşağıda verilen tanımlar ile sosyal bilim dallarını eşleştiriniz.

	TANIM
a. ()	İnsan yaşamını etkileyen doğal ve beşeri faktörleri inceleyen bilimdir.
b. ()	İnsanın duygu, düşünce ve davranışlarını inceleyen bilimdir.
c. ()	“Doğru nedir?, Güzel nedir?, Bilim nedir?” gibi sorular sorarak varlığı ve bilgiyi bilimsel olarak araştırmaya çalışan bilimdir?
d. ()	Olayları tarihsel sıraya koyarak inceleyen bilim dalıdır.
e. ()	Paraları ve madalyonları inceleyen, tarih biliminin alt kolu olan bilimdir.

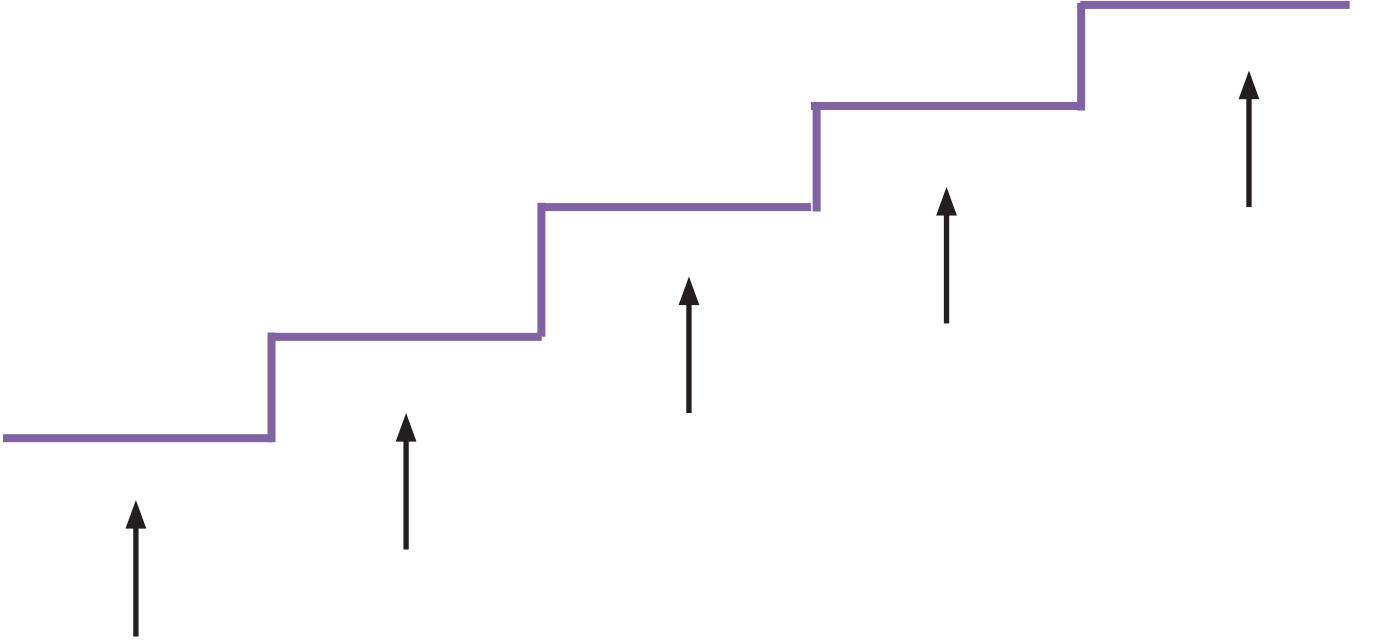
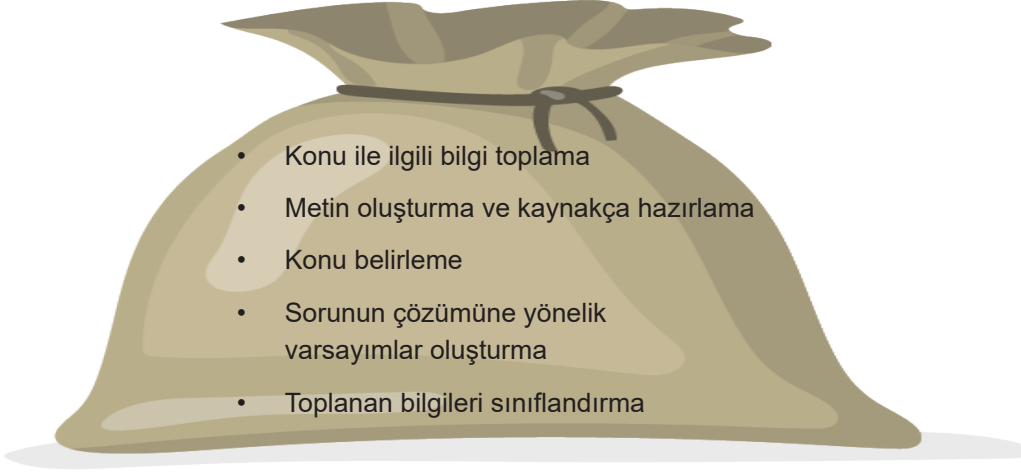
SOSYAL BİLİM DALLARI
1- Felsefe
2- Kronoloji
3- Psikoloji
4- Coğrafya
5- Nümizmalik
6- Tarih
7- Antropoloji

14. Aşağıda sosyal bilimlerin hayatımıza olan katkılarına bazı örnekler verilmiştir.

Bu örneklerin hangi sosyal bilim dalı ile ilgili olduğunu “ x ” işareti ile gösteriniz.

		TARİH	ARKEOLOJİ	COĞRAFYA	PSIKOLOJİ	EKONOMİ	SOSYOLOJİ	HUKUK
1.	Bu bilim dalı yaşadığımız çevreyi bize anlatır ve çevremizi tanımamızı sağlar.							
2.	Toplumda hangi haklara ve sorumluluklara sahip olduğumuz konusunda bizi bilgilendiren bilim dalıdır.							
3.	Bu bilim dalı yapılan kazılar sonucu elde edilen nesnelerden hareketle geçmişteki insanların yaşama biçimini öğrenmemizi sağlar.							
4.	İçinde yaşadığımız toplumu yakından tanımamızı ve çevremizle iyi ilişkiler kurmamızı ve toplumsal gelişmeye katkı yapmamızı sağlayan bilim dalıdır.							
5.	Bu bilim dalı çevremizde yaşayan insanların davranışları ve kişilik özelliklerini tanımamızı ve onlarla iyi iletişim kurmamızı sağlar.							
6.	İnsanların yaşayabilmek için üretme, ürettiklerini paylaştıklarını öğrenmemizi sağlayan bilim dalıdır.							
7.	Bireylerin millî tarih ve millî kimlik bilinci kazanmasını sağlar.							

15. Aşağıda verilen basamakları bilimsel araştırma aşamalarına uygun şekilde doldurunuz. Basamakları doldururken çuvalın içindeki bilgileri kullanınız.

16. Aşağıdaki öğrenciler sosyal bilgiler dersinde “Emeğe Saygı Duyuyorum” konusu ile ilgili öğrendikleri kavramları birbirlerine anlatmışlardır.

Tabloda verilen kavramların hangi öğrenciler tarafından açıklandığını boş kutucuklara yazınız.

DOĞAN

- İcat, yeni bir bilgiye ulaşma ve yöntem geliştirmektir

ÖZGÜR

- Bir fikir, düşünce veya sanat eserini oluşturan kişinin, bu eserden doğan tüm haklarıdır.

MELİSA

- Geliştirilen bir ürünün taklit edilmiş halidir.

ÖMER

- Devletin vergi aldığını gösteren ve satılan eşyalar üzerine yapıştırılan güvenlik etiketidir.

HALİS

- Değişik kalınlıktaki çizgi ve boşluklardan oluşan, ürüne ait bilgileri hatasız bir şekilde başka ortama aktaran kimlik kartıdır.

DEMİR

- Yapılan bir buluşun veya bu buluşun kullanma hakkının kime ait olduğunu gösteren belgedir.

KAVRAM	ÖĞRENCİ	KAVRAM	ÖĞRENCİ
TELİF		BARKOD	
PATENT		KORSAN ÜRÜN	
BANDROL		BULUŞ	

17. Sosyal bilimlerle ilişkili olan bilim dallarına ait görseller aşağıda verilmiştir. Görselleri inceleyiniz ve verilen boşluklara görsellerin hangi bilim dalına ait olduğunu yazınız.

1.

.....

2.

.....

3.

.....

4.

.....

5.

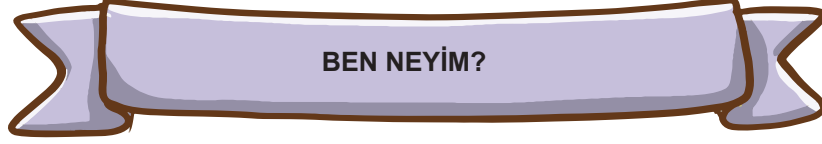
.....

6.

.....

18. Aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

1	Bilimsel araştırmanın ilk basamağıym.
2	Bilimsel araştırma yaptıktan sonra metin yazarken alıntı yaptığımız kısımları nereden ve kimden alındığını gösteren notların adıym.
3	Bandrolü ve telif hakkı olmayan ürünlerin adıym.
4	Kir tutmayan duvar boylarında kirlenmeyen, yanmayan ve buruşmayan kumaşlarda kullanılan teknolojiyim.
5	Toplumu düzenleyen ve devletin yaptırım gücünü belirleyen yasaları konu alan bilim dalının adıym.

19. Toplumsal hayatımızın bir parçası olan sosyal bilimler birçok alanda hayatımızı kolaylaştırmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi sosyal bilimlerin bize sağladığı katkılardan değildir?

- A) Yaşadığımız yerin iklimini öğrenme
- B) Bedenimizi tanıma
- C) Hak ve sorumlulukların farkına varma
- D) Geçmişimizi öğrenme

20. Ayşe araştırma konusu ile ilgili bütün bilgileri bir araya getirerek ve dipnotları belirterek çalışmasını tamamlamış tır. Çalışmasını bitirdikten sonra hangi kaynaklardan yararlandığını kaynakça bölümünde belirtmiştir.

Buna göre, Ayşe bilimsel araştırma basamaklarından hangisini kullanmıştır?

- A) Hipotez (varsayım) oluşturma
- B) Konu belirleme
- C) Çalışmaları raporlama
- D) Hipotezleri test etme

21. Mehmet, yaptığı araştırmalar sonucu yazdığı kitabın kendisinin izni olmadan internet ortamında paylaşıldığını görmüştür. Bu durum Mehmet'i çok üzmüş emeklerinin boşa gittiği duygusuna kapılmıştır. Ama Mehmet pes etmeyip kitabın haklarını korumaya karar vermiştir.

Bu olaydan yola çıkarak Mehmet'in kitabın haklarını korumak için hangi kuruma başvurması gerekir?

- A) Türk Tarihi Kurumu
- B) Türkiye İstatistik Kurumu
- C) Türkiye Bilimsel ve Teknoloji Araştırma Kurumu
- D) Türk Patent ve Marka Kurumu

22. Sosyal bilgiler öğretmeni, öğrencilerinden "Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin gelecekteki yaşam üzerine etkisi" ile ilgili bir ödev vermiştir. Öğrencilerden Medine bu ödevi bilimsel araştırma basamaklarını aşağıdaki şekilde uygularak hazırlamıştır:

- I. Konunun belirlenmesi
- II. Kaynak tarama
- III. Varsayım (hipotez) oluşturma
- IV. Verilerin toplanması
- V. Rapor hazırlama

Buna göre Medine bu ödevi hazırlarken hangi basamakların yerlerini karıştırmıştır?

- A) I ve III
- B) II ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV

23. Geçmişte yaşamış insan topluluklarının birbirleri ile olan ekonomik, siyasi, sosyal, kültürel vb. ilişkilerini yer ve zaman göstererek, sebep-sonuç ilişkisi içinde ve belgelere dayanarak inceleyen sosyal bilim dalına tarih denir.

Yukarıda açıklamalara göre hangisi tarih biliminin cevaplayabileceği bir soru değildir?

- A) Kral Yolu'nun Anadolu ile Mezopotamya ticaretine etkisi
- B) İnsanoğlunun kendisini ve çevresini sorgulama isteği
- C) İstanbul'un fethinin dünya tarihi açısından sonuçları
- D) Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkiye'nin dış politikası

24. Öğrencilere “Çevre kirliliğini nasıl önleriz?” konusunu proje ödevi olarak veren bir öğretmen, öğrencilerin bilimsel araştırma basamaklarını kullanmasını istemiştir.

Öğretmenin öğrencilere kazandırmak istediği davranış aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Değerler eğitimini kazandırmak istemiştir.
- B) Araştırma, problem çözme becerisini kazandırmak istemiştir.
- C) Matematiksel beceriler kazandırmak istemiştir.
- D) Kompozisyon yazma becerisini kazandırmak istemiştir.

25. Sosyal bilgiler dersi sayesinde “çevre bilinci” kazanmış bir öğrencinin günlük hayatta aşağıdaki davranışlardan hangisini yapması “çevre bilincine” örnek gösterilemez?

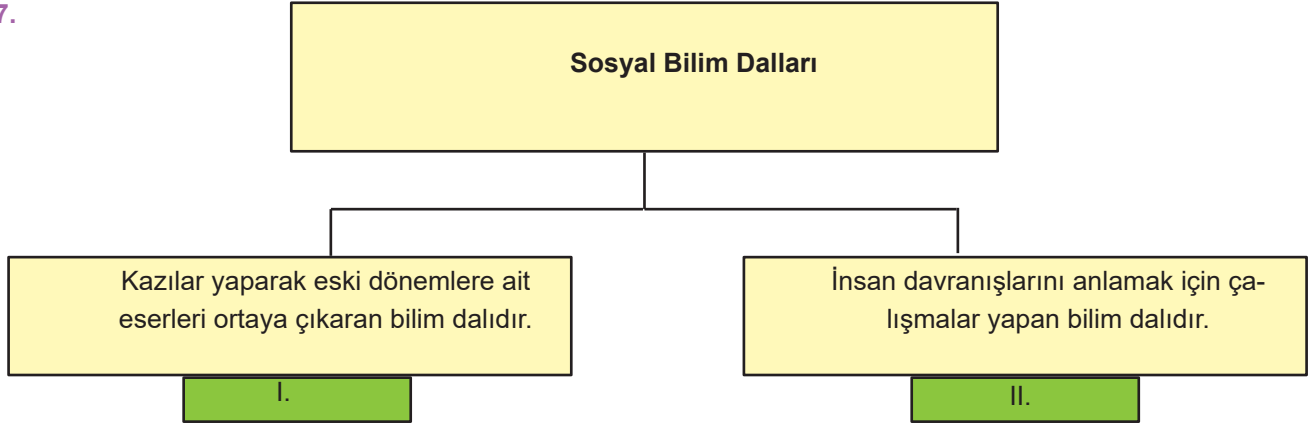
- A) Çöpleri çöp kutusuna atar.
- B) Ağaçlara zarar vermez.
- C) Tabiat yanlısı biri olur.
- D) Okuluna zamanında gider.

26. Şevval ve Mustafa, “sel ve erozyon gibi afetlerin artış göstermesinde küresel ısınmanın etkisi” konusunda bilimsel bir araştırma yapacaklardır

Buna göre Şevval ve Mustafa’nın bundan sonra araştırmalarına hangi basamaktan devam etmeleri gerekmektedir?

- A) Süre belirleme
- B) Kaynak taraması
- C) Rapor hazırlama
- D) Varsayımlar belirleme

27.

Sosyal bilim dalları ile ilgili verilen açıklamaların sırasıyla ilgili oldukları bilim dalları hangi seçenekte doğru verilmiştir?

	I.	II.
A)	Ekonomi	Tarih
B)	Coğrafya	Antropoloji
C)	Arkeoloji	Psikoloji
D)	Kronoloji	Filoloji

28.

- I. Planlı olmak
- II. Aceleci olmak
- III. Kararlı olmak
- IV. Şüpheli olmak

Bilimsel çalışmalar yapan kişilerde yukarıdaki özelliklerden hangisi bulunmalıdır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) I, III ve IV

29. İnsanoğlu geçmişten günümüze kadar pek çok problemle karşılaştı. İnsanlar bunun üstesinden gelebilmek için aklını kullanarak bilimsel çalışmalar yaptı. Yapılan icatlar günlük yaşamda büyük kolaylıklar sağladı.

Bilim ve teknoloji ile gelişmelerin gelecekte insanlığa sağlayacağı katkılara;

- I. Sağlık hizmetlerindeki kalitenin artması,
- II. Çevre sorunlarının artması,
- III. Ulaşım ve iletişim hızının artması,
- IV. Kaynak tüketiminin artması,

durumlarından hangileri örnek gösterilebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV

30.

Merhaba. Özel bir hastane-
de görev yapan bir doktorem. Yaptığım yoğun
çalışmalar sonucunda Corona Virüs aşısını üretmeyi ba-
şardım. Bulduğum aşı sayesinde birçok insan ölümden kurtul-
muş olacağı için kendimi mutlu hissediyorum.

Doktor Rıdvan Bey, yeni ürettiği “Corona Virüs” aşısının kendisine ait olduğunu belgelemek için aşağıdakilerden hangisini yapmalıdır?

- A) Reklam Kuruluna başvurmalıdır.
- B) Tüketici Mahkemelerine başvurmalıdır.
- C) Patent Kurumuna başvurmalıdır.
- D) Sağlık Bakanlığına başvurmalıdır.

31. **Ahmet:** Baba, bu böceğin adı ne?

Babası: Sana bunu söyleyebilirim ama sana daha faydalı olabilecek bir şeyden bahsedeyim. Her toplum konuştukları dile göre buna bir isim vermiştir. Bilimde önemli olan isimlerin ne olduğu değildir. Böcekler nasıl çoğalır, nasıl uçar, daha çok hangi ortamda yaşamayı tercih ederler? Geçmişten günümüze kadar nasıl bir değişimden geçmişlerdir. Bilim, sorgulama ve düşünme becerilerimize bu yönüyle büyük katkılar sağlar.

Babanın anlattıkları dikkate alındığında bilimin aşağıdaki sorulardan hangisine cevap aradığından bahsedilmiştir?

- A) Nerede?
- B) Kim?
- C) Nasıl?
- D) Ne zaman?

32. Türkiye'nin iklimi konusuyla alakalı araştırma yapmaya başlayan Ali Öğretmen, bilgi toplama- analizi aşamasını bitirmiş ve öğrencileriyle beraber sonraki araştırma basamağına geçmiştir.

Buna göre, Ali Öğretmen öğrencileriyle beraber hangi araştırma basamağına geçmiştir?

- A) Rapor yazma
- B) Hipotez oluşturma
- C) Problemi görme
- D) Kaynak tarama

33. Bir bilimsel çalışma yaparken(1)..... belirlenir. Daha sonra araştırma yapılan alanla ilgili ...(2)..... oluşturur. Araştırmada gerekli bilgilerin elde edilmesi için(3)..... taraması yapılır.

Cümlelerde boş bırakılan numaralı yerlere sırasıyla aşağıdaki kavramlardan hangileri getirilmelidir?

	(1)	(2)	(3)
A)	Hipotez	Konu	Kaynak
B)	Konu	Kaynak	Hipotez
C)	Konu	Hipotez	Kaynak
D)	Hipotez	Kaynak	Konu

34. Nanoteknoloji hastalıkların teşhis ve tedavisinde etkili bir teknoloji olabilir. Özellikle son yıllarda yaşanan gelişmelerle birlikte insanlara organ nakli ve yapay organ gibi birçok tedavinin uygulamasında etkili olabilir.

Yukarıda verilen metinde nanoteknolojinin hangi alanda etkili olacağından bahsedilmektedir?

- A) Eğitim
- B) Sağlık
- C) Ulaşım
- D) İletişim

35. Sosyal bilimler hayatımızın her alanında vardır. Bir sosyal bilim dalı olan coğrafya günlük hayatımızda birçok işe yarar.

Aşağıdakilerden hangisi coğrafya sayesinde öğrendiğimiz bilgilerden biri değildir?

- A) İlimizdeki doğal güzellikler
- B) Küresel ısınma, hava kirliliği
- C) İnsan ve hayvan davranışları
- D) Yaşadığımız ilin nüfus özellikleri

36. Bazı Yunanlı üreticiler baklavayı Londra'nın önde gelen alışveriş mağazalarının önünde satmıştır. Üzerinde Yunan bayrağı bulunan kutuların Yunan geleneksel baklavası olarak satıldığını gören Gaziantep Sanayi Odası Başkanı hemen bunu Türk Marka ve Patent Kurumuna şikayet etmiştir. Baklava, Avrupa Komisyonu tarafından da Türk tatlısı olarak tescil edilmiştir. Türk Marka ve Patent kurumu taklit girişimler için dava açma konusunda hukuki zemin hazırlamıştır.

Buna göre Türk Marka ve Patent Kurumu'nun bu faaliyeti hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Başkalarının haklarını göz ardı etmektedir.
- B) Daha çok üretim yapmak istemiştir.
- C) Haklarını korumaya çalışmıştır.
- D) Kendi haklarını koruyamamıştır.

37. Hüseyin proje hazırlarken kütüphaneden, internetten ve ansiklopediden yararlanmıştır.

Hüseyin'in gerçekleştirdiği etkinlik bilimsel araştırma basamaklarından hangisinde yer alır?

- A) Bilgi toplama
- B) Hipotez oluşturma
- C) Hipotezleri test etme
- D) Rapor oluşturma

38. Almanya, II. Dünya Savaşında Rusya'ya saldırmış ancak kış şartlarından dolayı Alman askerleri geri çekilmek zorunda kalmıştır.

Verilen bilgiye göre Almanların karşılaştığı sorun aşağıdaki bilim dallarının hangisiyle ilgilidir?

- A) Antropoloji
- B) Coğrafya
- C) Felsefe
- D) Tarih

39. Anayasanın 64. maddesine göre devlet, sanat faaliyetlerini ve sanatçıyı korur. Sanatçının korunması ve desteklenmesi için gereken tedbirleri alır.

Bu maddeye göre devletin hangi meslek grubunu desteklemesi beklenir?

- A) Ressam
- B) Öğretmen
- C) Manifaturacı
- D) Çiftçi

40. I. Aziz SANCAR
II. Gazi YAŞARGİL
III. Sait Faik ABASIYANIK
IV. Marie CURIE

Yukarıda verilenlerden hangileri bilim alanında çalışma yapmamıştır?

- A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) II ve IV

41. Toplum olaylarını, insanın sosyal ve kültürel faaliyetlerini inceleyen bilimlerin ortak adına sosyal bilimler denir. Bu bilimlerin ortak özelliği insan davranışlarını çeşitli yönleri ile ele almasıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sosyal bilimlerle ilgili değildir?

- A) Göbeklitepe'de yapılan kazılar
- B) İsviçre'de ilaçlara dirençli bakteri keşfedilmesi
- C) Düzenli aralıklarla nüfus sayımı yapılması
- D) Karadeniz Bölgesinde çay tarımı yapılması

42. İnovasyon; farklı yeni fikirler geliştirmek, bunları uygulamak ya da zaten var olan ürünleri daha kullanışlı hale getirmektir. Günlük hayatımızda olduğu gibi sınıf ortamında da uygulanabilir.

Yukarıdaki bilgilerden yola çıkarak sınıf ortamında yapılan etkinliklerden hangisi inovasyon kapsamında sayılmaz?

- A) Hava kirliliği konusu için münazara yapmak
- B) Su kaynaklarının etkin kullanılması için afiş hazırlamak
- C) Nükleer enerjinin zararları hakkında tartışma yapmak
- D) Futbol turnuvası için grup oluşturmak

43. Telif hakkı, bir düşünce veya sanat eserini ortaya koyan kişinin bu eserin üzerindeki haklarının tümüdür. Bu kanunla yaşadığı sürece ya da ölümünden sonra 75 yıl süreyle devam eder.

Bu bilgiden hareketle aşağıdakilerin hangisinde telif hakkının devam ettiği söylenebilir?

- A) 1923 yılında basımı yapılan Ateřten Gümlek kitabı
- B) 1937 yılında basımı yapılan Geometri kitabı
- C) 1923 yılında resmedilen Zeybekler tablosu
- D) 1955 yılında basımı yapılan İnce Memed kitabı

44. Sosyal bilimler, birçok yönüyle sosyal bilgiler dersine katkıda bulunur ve sosyal bilgiler dersini desteklemek için çeşitli imkanlar sunar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sosyal bilgiler dersini destekleyen sosyal bilim dallarından değildir?

- A) Arkeoloji
- B) Antropoloji
- C) Fizik
- D) Tarih

45. Yapılan bir araştırmada veya ortaya konan bir eserde kaynakça göstermenin birçok faydası vardır.

Buna göre;

- I. Emek hırsızlığının önüne geçilmiş olur.
- II. Güvenilir bir kaynaktan alınıp alınmadığını, doğru bir bilgi olup olmadığını gösterir.
- III. Araştırmanın veya eserin toplumun tüm kesimlerine ulaşmasını sağlar.

yargılarından hangileri bu faydalar arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III

46. Sosyal bilimlerin günlük hayatımıza birçok etkisi vardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sosyal bilimlerin günlük hayatımıza etkileri arasında gösterilemez?

- A) Çevre sorunları hakkında fikir yürütebiliriz.
- B) Sis, yağmur, kar gibi hava olaylarının nasıl oluştuğu hakkında yorum yapabiliriz.
- C) Toplumsal sorunlara karşı yapılması gerekenlerle ilgili görüş belirtebiliriz.
- D) Evlerde kullanmış olduğumuz temizlik malzemeleri ile ilgili görüş belirtebiliriz.

47. Sosyal bilgiler öğretmeni İsmail, dersinde bilimsel araştırma basamaklarını anlattıktan sonra sınıfından bilimsel araştırma basamaklarını kullanarak herkesin ayrı ayrı bir araştırma yapmasını istemiştir. Öğrencilerden Ayşe araştırma konusunu belirlemiş, varsayımlarını oluşturmuş ve bilgi toplamaya başlamıştır. Bilgileri topladıktan hemen sonra konularına göre sınıflandırmış ve son olarak araştırma metnini oluşturmuş ve yararlandığı kaynakları kaynakçada belirtmiştir.

Bilimsel araştırma basamakları düşünüldüğünde verilen boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yeni hipotezler belirlemiş
- B) Araştırmasını gözden geçirmiş
- C) Problemi tekrardan tanımlamış
- D) Daha önce oluşturmuş olduğu hipotezleri test etmiş

48. Aşağıda bilimsel araştırma basamakları verilirken sıralamada hata yapılmıştır.

- I. Problemi tanımlama
- II. Bilgi toplama
- III. Hipotez oluşturma
- IV. Hipotezleri test etme
- V. Rapor (metin) oluşturma

Buna göre yukarıda verilenlerden hangilerinin yeri değiştirilirse doğru sıralama yapılmış olur?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV D) IV ve V

49. Erzurum'da inşa edilmekte olan Doğu Anadolu Gözlemevi taşıdığı özellikler bakımından dünyada tek olma özelliğine sahiptir. Erzurum'da özellikle kar yağışının fazla ancak nemin az olması ve havanın soğuk olması astronomik açıdan önemlidir.

Doğu Anadolu Gözlemevi'nin Erzurum'da yapılmasına karar verilirken hangi sosyal bilimden faydalanılmıştır?

- A) Coğrafya
B) Antropoloji
C) Arkeoloji
D) Sosyoloji

50.

Farklı isimleri verilen sosyal bilim dalları aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I.	II.
A)	Arkeoloji	Psikoloji
B)	Felsefe	Arkeoloji
C)	Sosyoloji	Arkeoloji
D)	Sosyoloji	Felsefe

51. Bandrolsüz ve korsan ürün kullanmak aşağıdakilerden hangisine neden olmaz?

- A) Devlet vergi kaybına uğrar.
- B) Yeni buluş ve ürünlerin ortaya çıkmasını ve gelişimini sağlar.
- C) Korsan ürün satan kişiler haksız kazanç elde eder.
- D) Buluş veya ürün ortaya çıkaran kişilerin verdiği emeğe haksızlık ve saygısızlık olur.

52. Yaklaşık olarak 1000 km hıza ulaşabilen; hava, kara ve denizde seyredebilen araçlar gelecekte yapılması planlanan tasarımlardan biridir.

Verilen bilgilerden hareketle bu tasarımlar hangi alanla ilgilidir?

- A) Sağlık
- B) İletişim
- C) Ulaşım
- D) Turizm

53. Sosyal bilimler dünyanın ve yaşamın insani, toplumsal yönlerini inceleyen bilimdir.

Yukarıdaki açıklamaya göre verilenlerden hangisi sosyal bilimlerin konu alanına girmez?

- A) Anadolu'da kurulan uygarlıkların kültürel özellikleri
- B) İklim şartlarının insan hayatına olan etkileri
- C) Teknolojinin insan hayatı üzerindeki olumsuz etkileri
- D) Boşaltım sisteminin işlevleri

54. Bilim ve teknolojiadaki hızlı gelişmeler ve yenilikler şimdiden "Geleceğin Dünyasını" oluşturmaya başladı.

Aşağıdakilerden hangisi "Geleceğin Dünyasını" oluşturan bilimsel ve teknolojik gelişmelerden değildir?

- A) İnsansı robotlar
- B) Yapay zeka
- C) Sürücüsüz otomobiller
- D) Benzinli arabalar

55. Sosyal bilimlerde yapılan çalışmalar ve elde edilen bulgular toplum hayatının birçok yönüne etki eder.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi toplum üzerinde etkiye sahip sosyal bilimlerden biri değildir?

- A) Sosyoloji
- B) Felsefe
- C) Ekonomi
- D) Biyoloji

56.

Şemada boş bırakılan yerler tamamlandığında aşağıdakilerden hangisi dışarıda kalır?

- A) Antropoloji
- B) Biyoloji
- C) Filoloji
- D) Epigrafya

57. Aşağıda verilen sosyal bilimlere ait tanımlardan hangisi parantez içindeki bilim dalı ile yanlış eşleştirilmiştir?

- A) Geçmişteki olayları sebep-sonuç ilişkisi içinde, yer ve zaman göstererek, belgelere dayalı olarak inceleyen bilim dalıdır. (TARİH)
- B) İnsanın içinde yaşadığı çevrenin özelliklerini, çevrenin insan hayatına etkisini inceleyen bilim dalıdır. (COĞRAFYA)
- C) Varlığın ve bilginin kaynağını inceleyerek yaşamın kaynağını sorgulayan bilim dalıdır. (SOSYOLOJİ)
- D) Dillerin gelişimini ve tarihini inceleyen bilim dalıdır. (FİLOLOJİ)

58. Hayatımızı kolaylaştırmak amacıyla geçmişten günümüze birçok teknolojik alet yapılmıştır.

Bu teknolojik aletlerin kullanılması aşağıdakilerden hangisini kolaylaştırır?

- A) İşlerimizi kısa zamanda yapabilmeyi
- B) Toplumda adaleti sağlamayı
- C) Gelecek hakkında bilgi edinmeyi
- D) Ekonomik harcamayı arttırmayı

59. Toplumu düzenleyen ve devlet yaptırımıyla güçlendirilmiş bulunan kuralların, yasaların bütününe inceleyen bilim dalı hukuktur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi hukuk biliminin amaçları arasındadır?

- A) Geçmiş belgelerle irdelemek
- B) Toplumsal bütünlüğü sağlamak
- C) Sosyal değerleri anlaşılır kılmak
- D) İnsan ilişkilerine açıklık getirmek

60. Teknolojinin olumlu yönlerinin yanında olumsuz yönleri de bulunmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde teknolojinin olumsuz yönü vurgulanmamıştır?

- A) Gençlerin şiddet içeren oyunlar oynaması
- B) Çeşitli sağlık sorularına neden olması
- C) Yüz yüze iletişiminin giderek artması
- D) Hava, gürültü ve çevre kirliliğinin artması

61. Nanoteknoloji; maddelerin milyarda biri oranındaki küçük yapıları inceleyip değiştirerek yeni ürünler üretmeye yarayan bilim dalıdır.

Aşağıdakilerden hangisi nanoteknolojinin kullanılmasının nedenleri arasında yer almaz?

- A) Tıp ve sağlık alanında daha ileri bir teknoloji kullanmak
- B) Havacılık ve uzay çalışmaları alanında daha sağlam malzemeler kullanmak
- C) Savunma sanayisinde daha uzun ömürlü malzemeler üretmek
- D) Maliyetin artmasını ve daha az üretim yapılmasını sağlamak

62. “Akademik dürüstlük” denilen kavram emeğe saygı olarak ifade edilmektedir. Emeğe ve bilgiye saygı duymanın yolu yararlanılan kaynakları kaynakçada belirtmekten geçer.

Buna göre akademik dürüstlük doğrultusunda aşağıdakilerden hangisi kaynakçada yer almamaktadır?

- A) Basım tarihi
- B) Basım yeri
- C) Eserin adı
- D) Eserin fiyatı

63. Nanoteknoloji, ürünlerin imalatı için atomların ve moleküllerin belirli bir amacını ifade eder.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi nanoteknolojinin yararlarından biridir?

- A) Ekonomik maliyet artar.
- B) Ürün kalitesi artar.
- C) Üretim süresi artar.
- D) Toplumsal talep artar.

64. -Küresel ısınma, hava kirliliği vb. küresel çevre sorunları hakkında fikir yürütebiliriz.

-Bir turiste yaşadığımız ildeki doğal güzellikler ve tarihi eserler hakkında bilgi verebiliriz.

-Yaşadığımız ilin nüfus özellikleri hakkında görüş belirleyebiliriz.

Yukarıdaki bilgiler hangi bilim dalının genel özelliklerinden bahsetmektedir?

- A) Coğrafya
- B) Tarih
- C) Arkeoloji
- D) Antropoloji

65.

Jale İNAN
Afet İNAN
Halil İNALCIK

Yukarıda verilen isimlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fen bilimleri alanında çalışmışlardır.
- B) Sosyal bilimlerin gelişmesine katkıda bulunmuşlardır.
- C) Teknolojik icatlar yapmışlardır.
- D) Nobel kimya ödülünü almışlardır.

66. M. Kemal ATATÜRK yeni Türk devleti kurulduktan sonra ülkemizde sosyal bilimlerin gelişmesi için birçok yenilik yapmıştır.

Buna göre;

- I. Türk Tarih Kurumu'nun açılması,
- II. Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nin açılması,
- III. İş Bankası'nın kurulması

durumlarından hangilerinin sosyal bilimleri geliştirmeye yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III

67.

Pusulanın kullanılması	→	Coğrafi keşifleri başlatmıştır.
Kağıt ve matbaanın kullanılması	→	Rönesans ve Reform'un gelişmesini sağlamıştır.
.....	→	Sanayi inklabının başlamasını sağlamıştır.

Yukarıda verilen icatlar ve önemli sonuçlarına bakıldığında boş bırakılan yere hangisi gelmelidir?

- A) Sermayenin gelişmesi
B) Hammaddenin artması
C) Bilgi ve teknolojinin gelişmesi
D) Kültürel ortamın değişmesi

68. Ali, temmuz ayında arkadaşlarıyla beraber Rusya'ya bir gezi düzenlemeyi amaçlamış ve hazırlıklarını yaparken yaz mevsiminde olduğu için bavulunu yaz mevsiminde giyilen giysilerle doldurmuştur. Ali Rusya'da dolaşırken yaz mevsimi olmasına rağmen havanın soğuk olduğunu hissetmiş ve üşümüştür.

Ali'nin yaşadığı bu durum aşağıdaki bilim dallarından hangisi hakkında bilgi sahibi olmanın gerekliliğini ortaya koymaktadır?

- A) Arkeoloji
B) Felsefe
C) Coğrafya
D) Tarih

69. Lise son sınıf öğrencisi olan Hüseyin aynı zamanda amcasının kırtasiyesinde çalışmaktadır. Amcası kırtasiyede korsan kitap satmaktadır. Hüseyin de kırtasiyeden getirdiği korsan kitapları okul arkadaşlarına uygun bir fiyattan satmaktadır. Bunu gören sınıf arkadaşı Hakan hemen zabıtalara haber vermiştir. Zabıtalalar Hüseyin'in sattığı kitapları toplamış bir daha yapmaması konusunda onu uyarmışlardır.

Zabıtalaların Hüseyin'i uyarmasının nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Bir eseri izinsiz çoğaltmak suçtur.
- B) Kitabın yazarı maddi-manevi zarara uğramaktadır.
- C) Öğretmenlerinden izin almadan satışı yapmıştır.
- D) Vergi vermediği için devleti zarara uğratmıştır.

70. Nanoteknoloji ile gelecekte insan vücudundaki hastalıkların çok önceden saptanarak aktif tedavi imkanı sağlanacaktır.

Yukarıda verilen bilgilerden hareketle nanoteknoloji ile ilgili hangisi söylenemez?

- A) Gelişmiş ülkelerde nanoteknolojinin kullanılamayacağı.
- B) Hastalıkların tedavi sürecinin kısılacağı.
- C) İnsan vücudunda meydana gelen hastalıkların iyileşmesini sağlayacağı.
- D) Tıp alanında önemli gelişmelere olanak sağlayacağı.

71. Korsan(fikir hırsızlığı) dar anlamda; sahibinden izin alınmaksızın orijinal bir fikir ve sanat eserinden doğrudan ve dolaylı bir şekilde çoğaltma yapılarak elde edilen ürünleri ifade eder. Bunun için korsan ile mücadelede bize düşen görevler vardır.

Korsanla mücadelede bize düşen görevler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Barkodsuz ve bandrolsüz ürünleri satın almamalıyız.
- B) Bu ürünleri kullananları uyarmalı ve zararlarından bahsetmeliyiz.
- C) Korsan ürün satanlarla gerekirse kavga etmeliyiz.
- D) Korsan kitap, CD, vb. satışlarını gerekli kurumlara ihbar etmeliyiz.

72. Nanoölçekteki aygıtlar sayesinde hastalıkların teşhisi ve tedavisinde yeni yöntemler geliştirilecek bu sayede hasar görmüş sinir hücreleri onarılarak hastalıklı yapılar yok edilecektir.

Yukarıdaki parçada nanoteknolojinin hangi alandaki etkisinden söz edilmiştir?

- A) Eğitim
- B) Sağlık
- C) Ekonomi
- D) Ulaşım

73. Bilim insanları yaptıkları araştırmalarda, dünyada nüfusun giderek arttığını, gelecek 30-40 yıl içinde temel besin maddelerinde sıkıntılar yaşanacağını öngörmüştür. Kaynak tüketiminin bilinçsizce artmasına ve temiz su kaynaklarının azalmasına dikkat çekmişlerdir.

Buna göre metinde verilen probleme çözüm olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

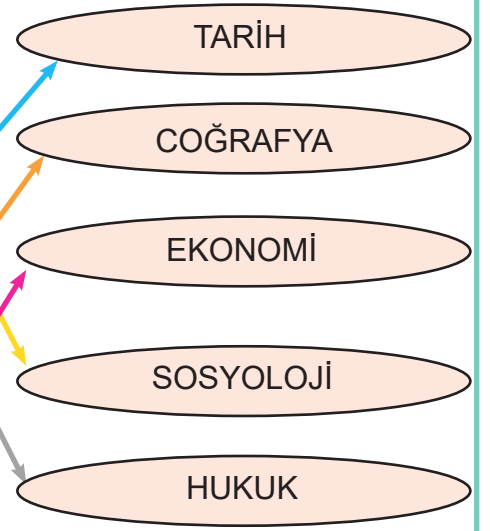
- A) Daha fazla araziye tarıma açmak
- B) Tarım ürünlerinin genetiğini değiştirmek
- C) Gereksiz tüketimi önleyici projeler geliştirmek
- D) Yenilenemeyen kaynakların tüketimini teşvik etmek

CEVAP ANAHTARI

1. a) D
b) Y (Bilimsel ve teknolojik gelişmeler insan hayatını kolaylaştırır.)
c) Y (Sadece kitaplardan yararlanmak yeterli değildir.)
d) D
e) Y (Üzerinde bandrol bulunmayan ürünleri satın almamalıyız.)
2. a) tarih
b) T.C. Sanay ve Teknoloji Bakanlığı
c) konu belirleme
d) patent
e) sosyal bilimler
3. a) Gazi Yaşargil
b) Nanoteknoloji
c) Arkeoloji
d) Dipnot
4. a) D
b) Y (fen bilimleri)
c) Y (Bilim insanlarının önemli özelliklerinden biri sabırlı olmalarıdır.)
d.)Y (kimya)
e) D
f) D
g)Y (Aziz SANCAR ünlü bir bilim insanıdır.)
h) D
5. 1) D 6) D
2) D 7) Y (Korsan ürünlerin devlete zararı vardır.)
3) D 8) D
4) D 9) Y (psikoloji denir.)
5) Y (Türk Patent Enstitüsü)
6. 1) nanoteknoloji
2) bandrol
3) arkeoloji
4) yapay zeka
5) korsan yayın

7.

- Kısaca toplum bilimi olarak bilinir. Toplumun ve insanın etkileşimi üzerinde çalışan bir bilim dalıdır.
- Toplumu düzenleyen kanunları inceleyen bilim dalına denir.
- Geçmişte yaşayan insanların ve toplulukların ilişkilerini; yer ve zaman göstererek neden-sonuç ilişkisi içerisinde inceleyen bilim dalına denir.
- İnsanın doğal çevre ile ilişkisini inceleyen bilim dalına denir.
- İnsanların ihtiyaçlarını karşılamak ve kazanç elde etmek için yaptıkları her türlü faaliyete denir.

8.

- I) Toplum bilimi
- II) Yer doğa bilimi
- III) Geçmiş bilimi
- IV) Ruh bilimi
- V) Kazı bilimi

9.

- a) sosyal bilimler
- b) patent hakkı
- c) kaynakça
- d) buluş
- d) bandrol

10.

H	İ	T	A	H	A	R	A	Ş	T	İ	R	M	A
U	B	A	B	İ	L	İ	M	A	Y	E	R	Z	R
K	C	T	A	P	K	A	Y	N	A	K	Ç	A	K
U	O	C	N	O	I	A	M	K	I	C	S	D	G
K	Ğ	Z	D	T	E	K	N	O	L	O	J	İ	O
A	R	I	R	E	B	I	I	R	S	I	F	P	L
G	A	L	O	Z	T	L	V	S	E	G	E	N	O
S	F	E	L	S	E	F	E	I	Ğ	B	T	O	J
İ	Y	M	H	A	L	İ	P	A	T	E	N	T	İ
T	A	R	İ	H	İ	P	K	O	R	S	A	N	Z
E	S	İ	R	İ	F	O	Ş	K	U	C	R	E	A
B	A	T	E	L	B	U	L	U	Ş	I	G	T	K
İ	N	O	V	A	S	Y	O	N	B	N	E	İ	D

11. 1) D
2) D
3) Y (arkeoloji)
4) D
5) Y (fen bilimlerinin alt dallarıdır)
6) Y (filoloji, dil bilimidir)
7) D
8) D

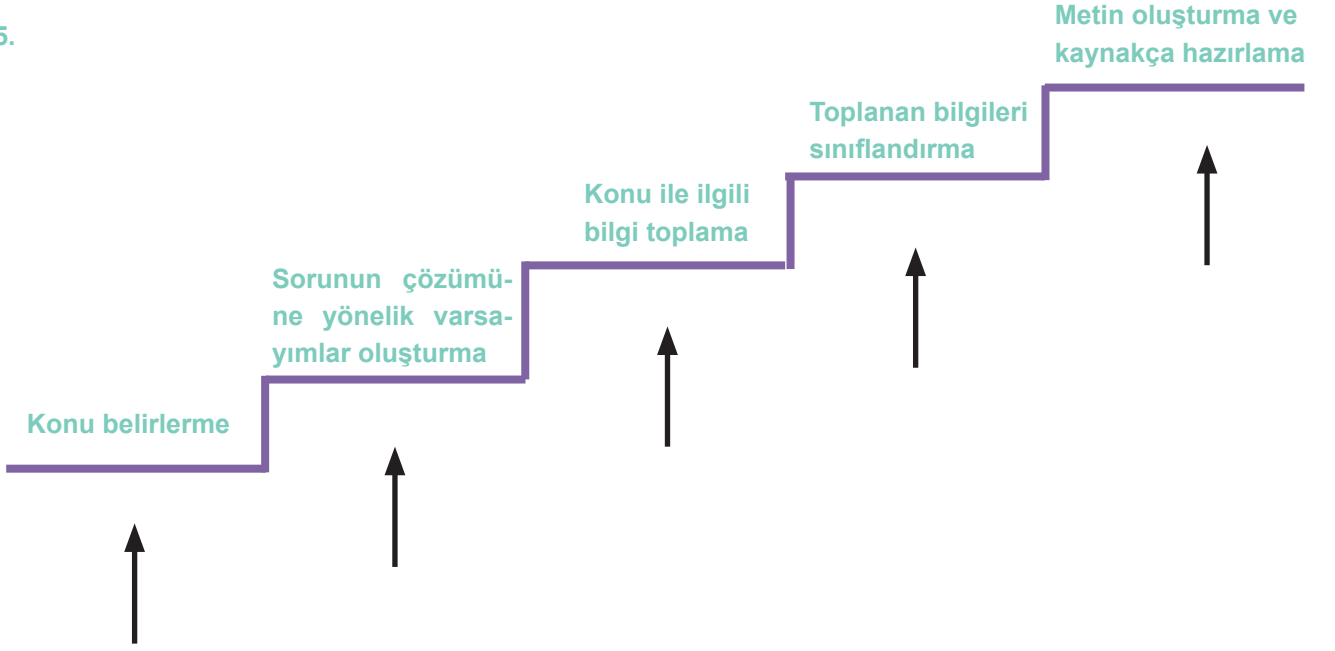
12..

EKONOMİ	X
KİMYA	
BİYOLOJİ	
COĞRAFYA	X
SOSYOLOJİ	X
FİZİK	
MATEMATİK	
HUKUK	X
ARKEOLOJİ	X
İNGİLİZCE	

13. a) 4
b) 3
c) 1
d) 2
e) 6

14. 1) coğrafya
2) hukuk
3) arkeoloji
4) sosyoloji
5) psikoloji
6) ekonomi
7) tarih

15.

16.

KAVRAM	ÖĞRENCİ	KAVRAM	ÖĞRENCİ
TELİF	ÖZGÜR	BARKOD	HALİS
PATENT	DEMİR	KORSAN ÜRÜN	MELİSA
BANDROL	ÖMER	BULUŞ	DOĞAN

17.

- 1.ARKEOLOJİ
- 2.COĞRAFYA
- 3.EKONOMİ
- 4.HUKUK
- 5.TARİH
- 6.SOSYOLOJİ

18.

- 1.KONUYU BELİRLEME
- 2.DİPNOT
- 3.KORSAN ÜRÜN
- 4.NANOTEKNOLOJİ
- 5.HUKUK

19. B
20. C
21. D
22. B
23. B
24. B
25. D
26. D
27. C
28. D
29. B
30. C
31. C
32. A
33. C
34. B
35. C
36. C
37. A
38. B

39. A
40. B
41. B
42. D
43. D
44. C
45. B
46. D
47. D
48. B
49. A
50. C
51. B
52. C
53. D
54. D
55. D
56. B
57. C
58. A

59. B
60. C
61. D
62. D
63. B
64. A
65. B
66. B
67. C
68. C
69. C
70. A
71. C
72. B
73. C

meb.gov.tr